

Данилюк І.В.

доцент, к.е.н.

кафедра економічної кібернетики

та інформатики

Тернопільський національний економічний університет

Дума Л.В.

Аспірант кафедри економічної кібернетики

та інформатики

Тернопільський національний економічний університет

Карлаш А.В.

слухач магістратури

Проблеми викладання ІТ - дисциплін у вищій школі та шляхи їх вирішення

Розвиток інформаційних технологій привів до якісної зміни інформаційної складової не лише сфер виробництва, а й науки, соціального життя. Застосування відкритих інформаційних систем дозволяє удосконалити механізм управління суспільним устроєм, а інформація перетворилася у глобальний ресурс людства, багаторазово збільшуючи його можливості у всіх сферах життєдіяльності [3, с. 75].

Одним з пріоритетних напрямів інформатизації сучасного суспільства став процес інформатизації освіти, що можна вважати закономірним явищем, оскільки, це абсолютно логічний та необхідний крок у розвиток сучасного інформаційного світу в цілому.

У сучасній інформаційній Україні виникла проблема якісного викладання ІТ- дисциплін у вищих навчальних закладах. В даній статті спробуємо окреслити певні проблеми, що виникли на етапі перебудови системи освіти та запропонувати шляхи їх вирішення.

Насамперед, згадаємо навчально-методичні комплекси, які потребують оновлення кожного року і які, нажаль, не відповідають вимогам часу та бізнесу, оскільки викладачі просто не встигають їх оновлювати у зв'язку з браком часу та паперовим навантаженням. Варто відмітити, що й бізнес – структури не особливо активно взаємодіють з вищими навчальними закладами при такій непростій економічній ситуації, на відміну від Західних країн.

Суттєвим недоліком є слабка технічна, методична та методологічна основа у вищих навчальних закладах. Отже, викладачі не встигають видавати посібники (підручники, навіть методичні вказівки для вивчення ІТ – дисциплін) у високо динамічній сфері інформаційних технологій. Написання якісного посібника вимагає витрат часу в терміни, приблизно, від півроку до року, а нові версії певних програмних продуктів з'являються набагато частіше, тому книга стає неактуальною. Якщо справа стосується зарубіжної літератури, з швидким перекладом ще гірша ситуація.

Ще однією проблемою є недостатня кількість кваліфікованих викладачів, які розбираються та викладають ІТ – дисципліни. Дана проблема має кілька складових: найперша – корупційний елемент в державних органах влади, що впливає на освіту шляхом недостатнього виділення фінансування на оплату

праці освітянам. Важко уявити висококваліфікованого спеціаліста з ІТ у вузі з такою заробітною платою, яку на сьогодні може запропонувати ВУЗ. Ще одна складова – обмежена кількість державних місць, яка з кожним роком зменшується, що також впливає на фінансування вузів і як наслідок – брак спеціалістів цієї галузі. Крім того, суттєвою складовою цієї проблеми є завантаження викладача, який має по 6-7 дисциплін і, знов таки, змушений додатково собі шукати години з метою отримання достойної заробітної плати.

Наступна проблема – фактично відсутні контакти між студентами різних вузів у галузі інформаційних технологій, не кажучи про зв'язки з зарубіжними студентами. Хоча окремі напрацювання у цьому напрямку є (прикладом є ТНЕУ, зокрема, на рівні ТНЕУ та факультету комп'ютерних інформаційних технологій підписані угоди, які уможливають розгалужену наукову та освітню співпрацю в галузі інформаційних технологій з університетами світу. На факультеті функціонують 11 угод із закордонними вищими навчальними закладами, предметом яких є проведення спільної наукової діяльності, забезпечення можливості викладання та обміну викладачами, обміну студентами через можливість отримання подвійних дипломів (“INTAS”, “NATO”, “STCU”, “NSF”, “CRDF”) [5, с. 238].

Для вирішення зазначених проблем необхідно вирішити такі завдання:

- оновлення програмно-технічної бази вузів з метою якісної підготовки студентів не лише з ІТ – дисциплін;
- стимулювання професійного зростання викладачів (сьогодні, у більшості випадків, викладач відвідує конференції, семінари, різного роду практикуми, курси за свій рахунок);
- написання одного методичного посібника з певної ІТ – галузі для всіх вузів (ІТ в економіці для економіки, ІТ в менеджменті для менеджерів і т.п.) задля блага студентів (вимоги подібної дисципліни в одному вузі повинні відповідати вимогам з такої самої дисципліни в іншому вузі);
- викладачі з ІТ – курсів повинні постійно проходити навчання (за рахунок вузів) у компанії – розробника програмних продуктів, оскільки ця галузь знань є динамічною;
- необхідно запрошувати спеціалістів з ІТ з метою проведення майстер-класів;
- зменшення навантаження на викладача (максимум до трьох дисциплін), з метою вивільнення часу для підвищення кваліфікації;
- для забезпечення професіоналізму та якості викладання ІТ-дисциплін вуз повинен бути зацікавлений у стажуванні викладачів за кордоном (за рахунок вузу-міжнародний досвід);
- логічне налаштування навчального процесу (спочатку основні дисципліни, пізніше спеціалізовані).

Інформаційна насиченість не тільки змінила світ, а й створила нові проблеми, які не були передбачені. Найбільш важливою тенденцією сучасного етапу інформатизації вітчизняної освіти є прагнення до інтеграції різних технологій, задіяних в навчальному процесі.

Література:

1. Информационный сайт экспертных групп по работе над «Стратегией 2020». URL: <http://2020strategy.ru>
2. Данилюк І. ІТ – аудит: проблеми та перспективи. //Матеріали ІІ міжнар. наук.-практ. конф. 8–9 грудня. - 2016 р. Ч. 2. – Тернопіль : Крок, 2016. – С. 75 - 77.
3. Данилюк І. Проблеми та перспективи застосування інформаційних технологій в обліку //Матеріали ІV міжнародної науково-методичної конференції «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці». - Чернівці, 23-24 квітня 2015 року. – С. 73-76
4. Пінаєва О.Ю. Інформатизація освіти та її застосування в навчальному процесі //Актуальні проблеми трудової і професійної підготовки молоді. – Вінниця, – 2004. – Вип. 10. – С. 150-151.
5. Тернопільський національний економічний університет: професіоналізм, престиж, поступ / Наукове видання. – Львів: Українська академія друкарства, - 2016. – 496 с.